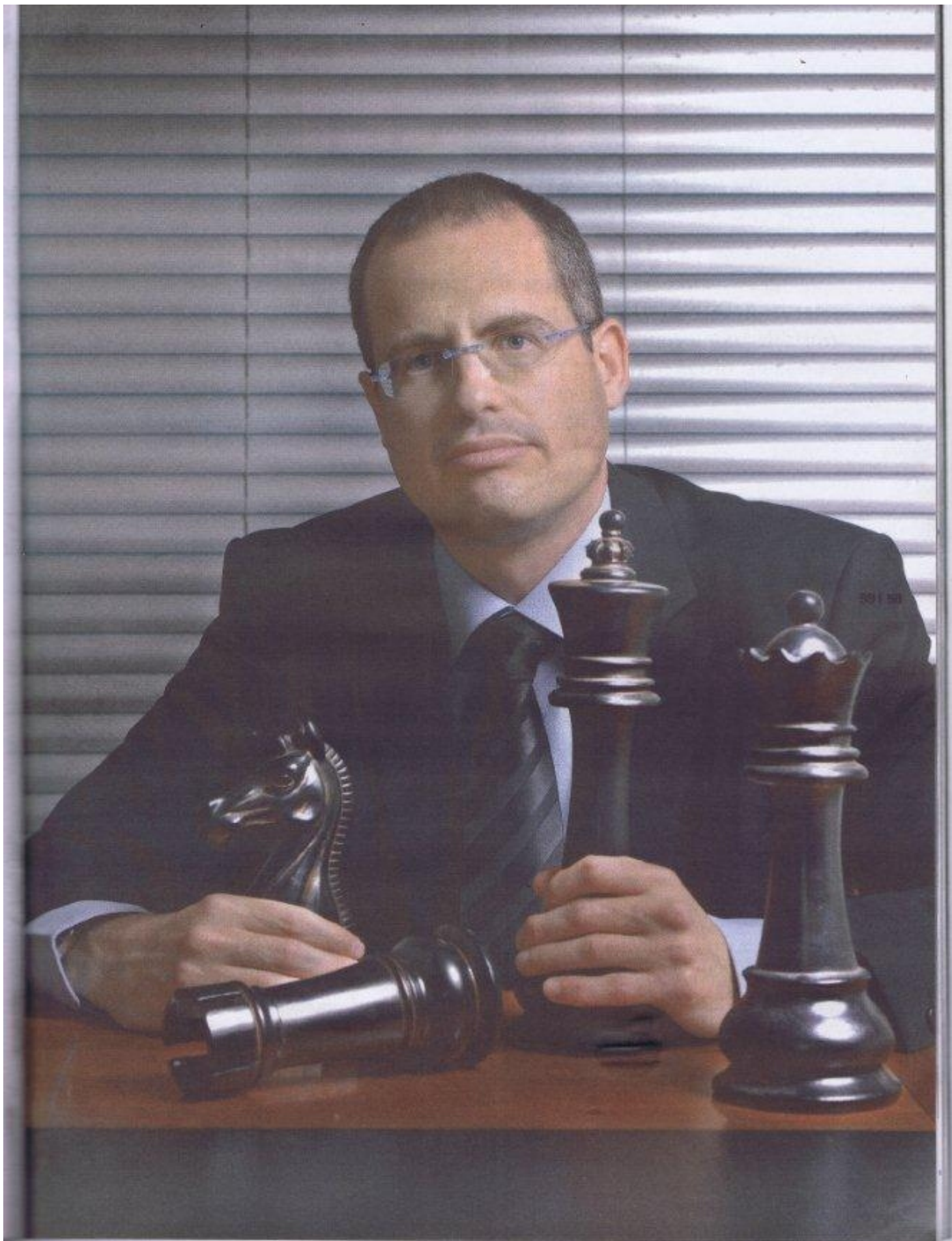

"אני מוטרד מעתיד חופש העיתונות בישראל"

במציאות שבה כל כתב זקוק לעורך דין צמוד, ידיו של היועץ המשפטי של חדשות 2, עו"ד ישגב נקדימון, מלאות עבודה. משיטפון של איומים בתביעות, דרך ייצוג בתביעות שהוגשו ועד עתירות לביטול איסור צווי פרסום, כשברקע השתתפות בדיונים בכנסת, שפועלת להצרת צעדיה של התקשורת. את הנחמה בעבודה הסיזיפית הוא מוצא בפסיקות של בית המשפט העליון, שמגבות את העיתונות ומרחיבות את חופש הפעולה שלה

יובל יועז צילם: איל יצהר

המבוקשים מתוך הקלטה. "מצטטים הרבה את ההחלטה הזו בערכאות השיפוט השונות", מתבאה נקדימון, "אני מרגיש שעשיתי משהו בעל משמעות לטובת הציבור".

"אני לא צמוד"

מיום הקמתה של חברת החדשות, לפני קרוב ל-20 שנה, משמש ישגב נקדימון, 43, כיועץ המשפטי של החברה, למעט תקופה קצרה שבה כיהן כשופט בית משפט השלום בתל אביב, כחנה שממנה פרש כעבור קרוב לשנה. תחילה במסגרת משרדו של עו"ד חנו מלצר – כיום שופט בעליון – ואחר כך כעורך סן המגזין בחברה. באחרונה יצא לדרך חרשה ופתח משרד עורכי דין עצמאי. אבל על חברת החדשות הוא אינו מוותר, וימשיך לשמש כיועץ המשפטי שלה.

"חברת החדשות של ערוץ 2 היא כלי התקשורת החשוב והמשפיע ביותר", אומר נקדימון, "ואני רואה את התפקיד של היועץ המשפטי כצד חשוב ביותר בעבודת המערכת, אפילו הייתי אומר סוג של וכת על הכור של ירימת המיזע לציבור. לשלוחן של היועץ המשפטי מגיעות הסוגיות הרגישות והמורכבות ביותר מגיעים אליי נושאים רגישים ולא טריוויאליים, שבהם עולה השאלה אם יש מגע משפטי לשר, ואין אפשר להציג את הרכים בצורה כזאת שדרכי יעלה בקנה אחד עם דרישות החוק ויגרום למינימום חשיפה משפטית לחברה".

תפקיד היועץ המשפטי בחברת החדשות, אומר נקדימון, מחייב עריכת איוונים בין אינטרסים שונים. "קודם כל, קיים האינטרס המובנה והברור של העיתונות, המערכת והעורך, שרוצים לפרסם כמה שיותר מידע שגן, יש הכללים הברורים טיביים, החוקים וההחלטות שגזריים את הגדרה שבמסגרתה אתה פועל. ויש עוד צד לכל הריב הזה, וזה נושא הפרסום. בן אדם, חברה, רשות, שעלולים להיפגע. אתה צריך לשקלל את כל הדברים שקשורים לשלש הצלעות הללו, גם מתוך אנושיות כלפי נושא הפרסום".

זה תפקיד שוק, לא חלק מהתפקיד של העיתונאי או העורך?

"אני לא רואה בינו בינו אינטרסים. זאת אמרת, כמובן שאני צריך לנקות חוות דעת מקצועית נט, אבל

לפני שנים אחדות הועמד לדין נאשם באשמת אונס, ונגזרו עליו תשע שנות מאסר בפועל. לאחר שכבר החל לרצות את עונשו יצרה חוקרת פרטית שפעלה בשירות מנגריו למחלונת, וזו הקלטה בעורה מורה שברחה מלבה חלק מהחלונות נגדו. החומר הוגש לפרקליטות, וזו המכונה לתור את משפטו, שהיה כעת בשלב העריכור בעליון. החוק הוחזר לבית המשפט המחוזי, שדיכה את הנאשם מחמת הספק על סמך הראיות החדשות. הנאשם שוחרר מהכלא לאחר שנתיים וחצי".

בר בנה, הגיעו ההקלטות לידי חברת החדשות של ערוץ 2. "חשבנו שיש אינטרס עליון לשר את הקלטות כדי שדרכי ישתע, אומר עו"ד ישגב נקדימון, היועץ המשפטי של חברת החדשות, בראיון ל"פרסום", "זה ממש סיפור קלאסי, כמו שאנחנו קוראים בספרים, על אדם שישב בכלא על סמך תלונה שהיא בחלקה כוזבת. על הקלטות היה צו איסור פרסום. פברו לבית המשפט המחוזי, הדרכ של שלושה שופטים דחה את הבקשה, אפילו בלי לקיים ריון. לטוח הגנה על המחלונת, פגיעה בפרטיותה וכו'".

"לא ויתרתי", ממשיך נקדימון, "הלכתי לבית המשפט העליון. המרינה הייתה פה בסיטואציה לא נוחה, היא הביאה להרשעת אדם, ואחר כך נבחה לרעת שהייתה פה טעות. וזה אינטרס ציבורי בשידור הקלטה, כי אנחנו כמרים מלודיוני לא יכולים להסתפק בריחה יבשה, שהאיש חזר שנתנים אחרי שהתחיל לרצות את עונשו בגלל ראיה חרשה שהתגלתה. אני רוצה להביא לציבור את הראיה, אני רוצה להשמיץ, שהו רבו שאני לא יכול לעשות בעיון. אני יכול לעשות את זה בטלוויזיה, שהציבור ישמע איך היא מספרת. אני רוצה לפרסם את זה במלים שלי. למדיום הטלוויזיוני יש הדרך המיוחדת שלו להשפיע. כמובן זה שכתוב שאנחנו שומע את זה באותו אופן מכוין את המשמעות בצורה הרבה יותר מלאה".

במסרה הזה, שופטי העליון היו קשובים לטיעון של כלי התקשורת, אי שהפרקליטות ביטלה לחץ עליהם אימים בטענה שמקריבים את המחלונת קורבן ל"מולך הרייטינג". השופטים עדנה ארבל, ארמונד לוי וסלים ג'ובראן נתנו החלטה שאוכרה את זכות הציבור לדעת, את אור השמש במחמא הטוב ביותר, ואפשרו לערוץ לשר את הקטעים

יוזם כל דבר כחומר
שולל לעורר בנחיה
משפטית. נקדימו

"החיסיון העיתונאי בישראל הוא יציר הפסיקה. יש עיקרון מקודש שעיתונאי לא מסגיר מקורות, אבל זה הפך להיות חלק מהמשפט שלו רק בשנת 1987, כמו שחופש הביטוי הפך להיות חלק מהמשפט רק בשנת 1954, בפרשת קול העם. פתאום, אחרי שהמדינה קיימת שששבע שנים, באים ואומרים לך שיש לך חופש ביטוי. ומה היה בכל השנים הקודמות? לא היה"

מגיע לבית המשפט, כבר עברו 48 שנים. אני מניח שהשפירת את זה לזכרון חזקתה, אבל הם לא פרחו להקשיב."

"לדעתי, אני חושב שהם הבינו עד כמה זה משפר את התכלית שלהם. זה בדיוק מה שהם רצו."

בנוסף, נזקק איסור לצלם "נפגעי בארבע פתאומי", כמו נפילת רקטה או פיגוע. "הרבי" הוא היה מוסר עד היום בחוק הגנת הפרטיות, אבל המחוקק אשר שעבדו איסור לצלם ספציפית אדם שנפגע בארבע פתאומי. לא רק פגיעה פיזית, גם פגיעה בפרטיות. הצלם שצלם אסור לרצות בוסן אמת הוא נפגע חרדה. אסור לו לצלם, אלא בהסכמתו של אותו אדם. החוק מטיל עליו אחריות אזרחית ופלילית. אתה חופק את הצלם לעבירה, כי הוא לא רוצה בזמן אמת אם האיש נפגע חרדה."

רוחני מכל, הכנסת רגה בדפנות החוק להבטחה פי כמה של הפיצויים ללא הוסחת נזק כתביעות לשון הרע. 50 אלף שקל שיקל 300 אלף שקל, ובמסגרת מסוימת עד מיליון חצי שקל. "זה היה אחד הדברים הקשים ביותר בקריטיקה הקורסת", איסור נקריסות, "באמצעות הברית איש ציבור לא יכול לתבוע בלשון הרע אלא אם הפרסום הוא כזה והיה ודאי, בשם העיקרון של חופש העיתונות. אבל כל איש ציבור יכול לתבוע ומחייבים את העורך להכניס את התגובה במלואה. זה יכול להיות מכתב של 16 עמודים, ואין לך שום יכולת לטקס על התוכן שלו. התגובה יכולה לכלול ריבוי לשון הרע מסה ועד הודעה חריפה, ואני אחיה חייב לפרסם את זה בלי שום סינון או בקרה. זה לא מתקבל על הדעת."

מה חביו הכנסת ויחידה מחקיקה חזון "לעצור" בשנים האחרונות יותר ויותר אנשי ציבור מוצאים את עצמם כנשוא חקירות, והם לא רוצים שהדברים יראו

שהיו צריכים להתייעץ ולא מחייבים, או אחר כך הם מכינים שהם היו צריכים להתייעץ."

פונדש אליה בשלב ביטול חתבתה או באיסוף התיאור?

"פרטים אליי כתב, תחקיר, עודד משנה, עודד מהדורה, עודד ראשי, לא אחת אני ממש חושב בחזרה העיתונות, גם בחומרי הגלם, 'את זה תעשה, את זה תוסיף, סימני קריאות כזאת או אחרת'. במובן רק בחיבובים הספציפיים שנוגעים לנישוא של העיתונות המשפטית."

הכנסת מתערבת בחופש הפעולה של התקשורת

הכנסת הקודמת, איסור נקריסות, הייתה חריגה בנטייתו לקדם חקיקה הפוגעת באופן ביטול חופש העיתונות. כיועץ המשפטי של חברת החדשות בילה נקריסות שעות ארוכות בדיונים בוועדת החוקה, בניסיון להחזיר מטע הניגון לראשם של המחוקקים ולצמצם את הפגיעה הצפויה בפרקטיקות עיתונאיות מסוימות. "השתתפתי בהמון דיונים", הוא אומר, "ומכל דיון יצאתי יותר ויותר מושד לבני העתיד של חופש העיתונות בישראל. הכנסת מתערבת בצורה חבי מרחיקת לכת שיכולת להיות בחופש הפעולה של כלי התקשורת."

דוגמאות בבקשה: נקריסות: "התיקון לחוק נצי המספט בעניין איסור פרסום שמות השורים במספר שנים חיינו לפי מסורת שודייתת מאד נכונה בעיניי, שהכלל הוא פרסום שם החשוד והדיון הוא איסור הפרסום. כשהחומר קק נתן לבית המשפט סמכות לאסור פרסום שם חשוד אם עלול להזיקם לו נזק חמור, גם עם זה היה אפשר להיות, כי זה פורש בפסיקה העליון בצורה מאוד ליברלית. אבל הכנסת חוקקה, ביחסת הממשלה, שהיום איסוריות במספר 48 שעות יש איסור פרסום על שמו של חשוד, אלא אם בית המשפט מחליט אחרת, אבל עד שאני

אם אני חושב שיש לי מה לומר גם על הדיוט האיש, אני אומר, ואני שמע שבמקרים נרחבים חסימות גם לדיוט הזה, קשת ובעיות שצריך לטפל בהן מאוד רחבה, כי היום כמעט כל דבר עלול לעורר בעיה משפטית."

נראה שבשנים האחרונות ישירי חלק ונר של העניינים החשובים והעיתונאים עובר דרך פירומה משפטית.

"נכון. אין יום שאני לא מעורב. זה יכול להיות להחזרה, זה יכול להיות ל-1800, זה יכול להיות ל-600, זה יכול להיות לתוכנית היסטורית, זה יכול להיות ל'אולפן שישי'. בלי דין הרע, יש עכשיו מטען גדול של תוכנית, יש אינסונים, יש ערוץ הכנסת שגם אותו הכרת החדשות עושה, ואני גם היועץ המשפטי שלהם. זה היסט אחר. היסט שני הוא ייצוג החברה בערכאות אחרי השירות והיט שליש הוא עיתונות שאני מניח להשיגת הדמיון. אחרי הדבר שנים של עבודה משותפת, המערכת כבר יודעת כמה היא צריכה להתייעץ. זה לא שאני עובר על הליך, אני ממש לא רואה את עצמי כנשוא. אני לא עורך דיון, אני עורך דין."

במקורות הקשורות קיים היסוד פטוני, אם המילה של היועץ המשפטי היא המילה האחרונה. זה להוסיף מצד העורך לא לקבל את עצתו?

"זה רב לשיטה. זה גורד ביח, אני אומר את זה בשטחה ובשיטת, אבל לא חייבים לקבל. יכול עודד ראשי להגיד שמעני, אני מאוד מכבד את מה שאמר אומר, אבל אני מחליט לנהל אתה אתה אני נוטל על עצמי את האחריות. אני מצוין בסיפור רב שכתב המוכרי של המקור עצמי מתקבלת. המקרים שהם עצמי לא התקבלה הם נדירים ביותר. הייתי רוצה לחשוב שהכלל שהעצות היו נכונות."

הוא בתור הנציג המשפטי שאתה נותן, אתה בולל גם שיקולים עיתונאיים, שיקולי עריכה או ירישונ?

"נקודת המוצא שלי היא שאני צריך לסייע להם לפרסם כמה שיותר במגבלות הרע, ובאמת אני מאמין בה. אני בחולט רואה את השיקול העיתונאי, כי הוא הרב שהביא את העניין הזה על שולחן, אני גם גורלית בכוונה עיתונאית ובשמי את זה וקריסות הוא בנו של העי תנאי החוק שלמה נקריסות, י"ל חלק גדול מהאינטים יכולים להשפיע על זכויותיו וחי בזתי של אדם אחד ולהבטיח לו ארושה מענה. הרפתחה פרטיקה שהמערכת יודעת בדיוק על מה הם צריכים להתייעץ. האם יש משור

61 | 60

ישגב נקדימון היועץ המשפטי

של חברת החדשות של ערוץ 2

איש: 44, נשוי ואב לארבעה, חושב רמת הגולן

השכלה: תוא ראשון חוקר שני במשפטים מאוניברסיטת תל אביב

רשת: התחזה ושימש כמ"ד במשור ערבי הרין של חנו חלוצי וכיום אופני הערין. סנה לשופט בית המשפט השלום ברמלה במרסכו 2009, אך פרש לאחר כחצי שנה בעל העומס

ספר: בשנת 2003 הוציא את הספר "הנעם מן הערין"

עוד משהו: מרצה בביתם למאמשים של הסכלה למורה ובמכללת שערי חשופ